

EKONOMICKÁ FAKULTA TUL
Centrum oceňování majetku

TECHNICKÁ
UNIVERZITA
V LIBERCI

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Specializační studium
Oceňování obchodních závodů (podniků)

DANĚ – 1 Úvod do problematiky

(1 výuková hodina)

Ing. Martina Černíková, Ph.D.

+420 485 352 408
martina.cernikova@tul.cz
www.com.tul.cz

Obsah

- Definice daní.
- Funkce daní.
- Požadavky na daňovou strukturu.
- Základní pojmy.
- Veřejné příjmy ČR.
- Daňový systém ČR.
- Rozpočtové určení daní.

Definice daní

- **Příjmy veřejných rozpočtů** – daně, poplatky, půjčky.
- **DAŇ** = povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová, pravidelně se, opakující
(buď v časových intervalech nebo při stejných okolnostech).
- **POPLATEK** = peněžní ekvivalent za služby poskytované veřejným sektorem (je účelový, nepravidelný, „návrtný“).
- **PŮJČKA** = úvěrový příjem veřejného rozpočtu (návrtná, nepravidelná, účelová či neúčelová).

Funkce daní

FISKÁLNÍ (schopnost naplnit veřejný rozpočet).

ALOKAČNÍ (koriguje umístění prostředků tam, kde se jich při tržní alokaci nedostává, např. zdravotnictví, kultura, sport).

REDISTRIBUČNÍ (pomocí transferů se zmírňují rozdíly v důchodech mezi skupinami s odlišným sociálním statusem).

STABILIZAČNÍ – zmírňování cyklických výkyvů v ekonomice.

Třídění daní

DANĚ PŘÍMÉ A NEPŘÍMÉ (podle vazby na důchod poplatníka).

DANĚ KAPITÁLOVÉ A BĚŽNÉ (podle charakteru veličiny, z níž se daň platí).

DANĚ OSOBNÍ A NA VĚC (podle vztahu k platební schopnosti poplatníka).

DANĚ STÁTNÍ A MUNICIPALNÍ (podle daňového určení).

KLASIFIKACE DANÍ OECD (pro statistické zpracování údajů o příjmech veřejných rozpočtů různých států).

Požadavky na daňovou strukturu

Daňová efektivnost (s tím spojené nadměrné daňové břemeno i administrativní náklady na straně správce i daňových subjektů).

Daňová spravedlnost (rozdělení daní dle princip prospěchu nebo dle principu platební schopnosti?).

Právní perfektnost a politická průhlednost.

Jednoduchost a srozumitelnost.

Základní pojmy spojené s daňovou legislativou

Daňový subjekt (jedná se o poplatníka daní přímých či plátce daní nepřímých).

Objekt, předmět zdanění (to, z čeho je daň vybírána).

Vynětí z daňové povinnosti (v úvodu zákonů definováno, na co se konkrétní daň nevztahuje, co není předmětem daně).

Osvobození od daně (nástroj pro snížení daňové zátěže z různých důvodů, v zákonu explicitně vyjmenováno, za jakých okolností ke zdanění nedochází).

Základ daně (obvykle určitým algoritmem učena částka, která podléhá zdanění).

Zdaňovací období (definováno pro každou daň, obvykle rok, ale může být i měsíc či čtvrtletí např. u nepřímých daní).

Daně 1 Úvod do problematiky

Nezdanitelné části daně (nástroj daně z příjmů, tzv.odčitatelné položky)

Sazba daně (definována v každém daňovém zákonu, obvykle %).

Srážka u zdroje (instrument daně z příjmů, využit obvykle v případě zdanění drobných či nevýznamných příjmů).

Sleva na dani (spojeno s daní z příjmů, instrument využit zejména ve vztahu ke zdanění fyzických osob).

Záloha na daň (platby v průběhu zdaňovacího období, následně vyúčtováno vůči finální daňové povinnosti).

Minimalizace daňové povinnosti (snížení daňové povinnosti daňovým subjektem s využitím legálních až nelegálních praktik - daňová úspora, vyhnutí se dani, daňový únik)

Veřejné příjmy ČR

Úvěrové (státní půjčky, emitované dluhopisy).

Neúvěrové (daňové či tzv. nedaňové jako jsou např. poplatky).

Daňové příjmy

(z daní přímých a nepřímých, platby sociálního pojištění, atd.)

Daňový systém ČR

Daňový systém = souhrn všech daní, které se na území určitého státu vybírají.

DANĚ PŘÍMÉ

Daně z příjmů (daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob)

Daně majtkové (daň z nemovitých věcí, daň silniční).

Daň z hazardních her

DANĚ NEPŘÍMÉ

Daň z přidané hodnoty (univerzální).

Daně spotřební (selektivní).

„Energetické daně“ (plyn, uhlí, elektřina).

Cla

V širším slova smyslu lze zahrnout i odvody zdravotního a sociálního pojištění.

Rozpočtové určení daní

Daň z příjmů právnických osob - 64 % SR, 26 % obce, 10 % kraje;

Daň z příjmů fyzických osob (samostatně výdělečná činnost)

64 % SR, 26 % obce, 10 % kraje;

Daň z příjmů fyzických osob (závislá činnost) - 63 % SR, 27 % obce, 10 % kraje;

Daň z nemovitých věcí – zůstává v obci, v jejímž katastru nemovitost leží;

Daň silniční – Státní fond dopravní infrastruktury.

Daň z přidané hodnoty - 64 % SR, 26 % obce, 10 % kraje;

Spotřební daně – státní rozpočet, částečně do Státního fondu dopravní infrastruktury;

Cla – z větší části rozpočet EU;

Pojistné na sociální zabezpečení –výhradní příjem státního rozpočtu;

Pojistné na zdravotní pojištění – jednotlivým zdravotním pojišťovnám.

EKONOMICKÁ FAKULTA TUL

Centrum oceňování majetku

Děkuji za pozornost

Ing. Martina Černíková, Ph. D.

+420 485 352 408

martina.cernikova@tul.cz

www.com.tul.cz